

Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen B1 öğrencilerinin toplumdilbilimsel yetkinliklerine dair bir araştırma

A Study on the Sociolinguistic Competence of B1 Learners of Turkish as a Foreign Language

Merve SUROĞLU SOFU¹, Rabia DEMİRKOL²

¹ Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Nişantaşı Üniversitesi, Rektörlük, Türk Dili Bölümü, merve.suroglusofu@nisantasi.edu.tr, (<https://0000-0001-9101-8211>)

² Öğr. Gör., İstanbul Nişantaşı Üniversitesi, Rektörlük, Türk Dili Bölümü, demirkol.rabia@nisantasi.edu.tr, (<https://orcid.org/0000-0003-0998-7393>)

Geliş Tarihi: 09.10.2024

Kabul Tarihi: 07.12.2024

ÖZ

Bu çalışma, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen B1 dil düzeyindeki öğrencilerin toplumdilbilimsel yetkinliklerini tespit etmeyi amaçlamaktadır. Toplumdilbilimsel yetkinlikler Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metninde tanımlayıcısı bulunan önemli alanlardan biridir. Toplumdilbilimsel yetkinlik; dil kullanımının sosyal boyutuyla başa çıkmak için gereken bilgi ve becerilerle ilgilidir. Esasen her dil seviyesinde önemli olmakla birlikte eşik seviye olması dolayısıyla B1 seviyesinde ayrı bir öneme sahiptir. B1 seviyesindeki bir dil kullanıcısından günlük ve toplumsal hayatta ilgili dil durumlarını, bağımsız bir şekilde gerçekleştirebilmesi beklenir. Bu sebeple bu çalışmada D-AOBM 2020 çerçeve metnindeki tanımlayıcılar temel alınarak B1 öğrencilerinin toplumdilbilimsel yetkinliklerini tespit etmenin gerekliliği görülmüştür. İstanbul'da bir vakıf üniversitesinin TÖMER öğrenci grubunun oluşturduğu evren içerisinde seçilen B1 düzeyindeki 106 öğrenci, çalışmanın örneklem grubunu oluşturmaktadır. Bu çalışmada, durum çalışması tercih edilmiştir. Yöntemin nicel yönü D-AOBM temelli tanımlayıcılarla oluşturulan ölçek ile sağlanırken nitel yönü odak görüşmeler ile sağlanmıştır. Araştırmada elde edilen nicel veriler, istatistiksel analizler için SPSS paket programına aktararak derinlemesine incelenmiştir. Nitel veriler ise katılımcılarla yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler sayesinde elde edilmiş ve içerik analizi yöntemiyle detaylı bir şekilde çözümlenmiştir. Araştırmada katılımcıların toplumdilbilimsel yeterlilikleri cinsiyet, yaş, coğrafya, ana dil ve dil ailesi gibi değişkenler açısından karşılaştırılmış ve bu faktörlerin hiçbirinin anlamlı bir fark yaratmadığı görülmüştür. Nitel veri sonuçlarına göre katılımcıların çoğu, dil öğrenme sürecinde büyük zorluklarla karşılaşmadıklarını belirtmiş, ancak bazıları dilin hızı ve telaffuzunun başlarda zorlayıcı olduğunu ifade etmiştir. Kültürel olarak, Türk toplumunun misafirperverliği ve iletişim tarzı olumlu değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi, D-AOBM, toplumdilbilimsel yetkinlik, B1, sosyodilbilimsel.

ABSTRACT

This study aims to determine the sociolinguistic competences of Turkish as a foreign language learners at the B1 level. A language user at B1 level is expected to be able to perform language situations related to daily and social life independently. It was deemed necessary to determine the sociolinguistic competence of B1 learners based on the descriptors in the CEFR 2020 framework text. The sample group of the study consisted of 106 students at the B1 level selected from the population consisting of the TÖMER student group of a foundation university in Istanbul. In this study, a case study was preferred. While the quantitative aspect of the method was provided by the scale created with CEFR-based descriptors, the qualitative aspect was provided by focus interviews. The quantitative data obtained in the study were analyzed in depth by

transferring them to the SPSS package program for statistical analysis. Qualitative data were obtained through semi-structured interviews with the participants and analyzed in detail through content analysis. The participants' sociolinguistic competence was compared in terms of variables such as gender, age, geography, mother tongue and language family, and it was seen that none of these factors made a significant difference. According to the qualitative data results, most of the participants stated that they did not encounter major difficulties during the language learning process, but some of them stated that the speed and pronunciation of the language were challenging at first. Culturally, the hospitality and communication style of the Turkish society was positively evaluated.

Keywords: Teaching Turkish as a foreign language, CEFR, sociolinguistic competence, B1 level, sociolinguistic.

GİRİŞ

Toplum ve dil arasında ayrılmaz bir bağ bulunmaktadır. Dil ile toplum arasındaki ilişki ve etkileşim karşılıklıdır (Köning, 1992). Toplumların kültüründeki unsurlar, diline de yansımaktadır. Kültür; paylaşılan inançlar, fikirler, değerler, gelenekler, davranışlar ve sanatsal değerler sistemidir (Bates & Plog, 1991). Humboldt, bireyin çevresiyle birçok bağının bulunduğunu belirtir. Bu bağlar sayesinde bireyin düşünceleri, çevresindekilerin düşünceleriyle etkileşim halindedir. Aynı zamanda dilin varlığı, düşünce üretiminin de mevcudiyetini ortaya koymaktadır (Akarsu, 1984). Toplumların dili kullanma biçimlerinde milletlere dair birtakım özellikler bulunmaktadır. Buna dair Malinovski "Batı dillerindeki günlük söylemler, temel olarak düşünceyi aktarmaya yararlar, ilkel dillerdeki günlük söylemler, bir eylemi gerçekleştirmek için vardır" (akt. Ducrot & Todorov, 1979) ifadelerini kullanmaktadır.

Dilin toplumdaki kullanım alanlarından biri de insanlar arasında anlamlı ilişkiler kurmak ve sürdürmektir (Spolsky, 1998). Toplum araştırmacıları, bu konuda oldukça dinamik bir bakış açısına sahiptir: kültür, farklı bağlamlardaki etkileşimler sonucunda edinilen bilgi ve deneyimlere göre sürekli olarak yeniden inşa edilir (Baker, 2009; Corbett, 2003). Toplumlar ve diller homojen değildir. Dildeki çeşitliliklerin en belirgin sebepleri zaman, coğrafi faktörler ve toplumsal yapıdır (Eker, 2007). Dil kullanım ise söylemin konusuna, gerçekleştiği ortama (yazılı, sözlü, elektronik vb.) ve resmîyet derecesine göre farklılık göstermektedir (Hartmann & Stork, 1972).

Dildeki bir gelişmenin toplumun çeşitli alanlarına yansıdığı gibi, toplumdaki bir değişimin de dilde kendini gösterdiği gözlemlenmektedir (Günay 1995). Dil ve toplum arasındaki ilişkinin bir başka boyutu olan toplumsal nezaket; mesafe, saygı, dayanışma ve yakınlık gibi toplumsal ilişkilerin yansımasıdır. Dilbilimsel açıdan nazik olmak, toplumsal ilişkilere uygun bir şekilde konuşmak anlamına gelmektedir. Toplumun dili kullanım şekillerindeki farklılıkların oluşumunda eğitim durumu, meslek, yaş grupları ve sosyal çevre gibi etkenler, belirleyici rol oynamaktadır (İmer 1987). Bir bireyin herhangi bir toplumsal gruba ya da topluluğa ait olduğunun en belirgin göstergesi, kullandığı dildir (Karahana 2001). Günday (2013) da dil eğitiminin temel hedeflerinden birinin, bireylerin nerede ve kiminle hangi tür dili kullanmaları gerektiğini bilmesi ve farklı sosyal grupların dil çeşitleriyle etkili iletişim kurabilmesi olduğunu belirtmektedir.

König (1991) dil ile toplum arasındaki bağlantıyı, ya da dilin toplum içindeki değişik işlevlerini incelerken her şeyden önce dil ve toplum terimlerini tanımlamak gerektiğinin altını çizmektedir. Fasold (1984), toplumdilbilimin temelinde genellikle dilbilim çalışmalarında göz ardı edilen iki unsurun bulunduğunu öne sürer. Bunlardan ilki, dildeki değişkenlik olgusu, ikincisi iletişim sırasında iletilen toplumsal konumdur. Dildeki değişkenlik olgusu; iletişimde aynı durumları farklı şekillerde anlatmayı içerirken toplumsal konum ise bireylerin iletişim sırasında aynı zamanda toplumsal konumlarını iletmelerini kapsamaktadır.

Toplumdilbilim dil olguları ile toplumsal olgular arasındaki ilişkileri, bu olguların birbirini nasıl etkilediğini ve birbirinin değişkeni olarak nasıl ortaya çıktığını incelemektedir (Vardar, 1988). Toplumdilbilim "dilsel ve toplumsal ortak değişkenlikleri inceleyen bir bilimdir" (Dubois,

1974). Aktaş ve Yılmaz da (2017) toplumsal özelliklerin dile yansımaları neticesinde ortaya çıkan farklı dil kullanımları toplumdilbiliminin inceleme alanına girdiğini belirtmektedir.

Dilbilim, uzun yıllardır dil ve toplum olgusuyla, özellikle de bütün dil sistemlerinin bütün kültür sistemleriyle ilişkili olarak görüldüğü durumlarla ilgilenmektedir (Shuy, 1969). Toplumdilbilim ve dil öğretimi arasında yakın bir ilişki bulunmaktadır. 1960'ların sonlarından beri toplumdilbilimciler dikkatlerini doğal dil kullanımına vermişlerdir. Bu durum, ikinci dil uzmanlarının öğretim metodolojileri geliştirmek ve dil eğitiminin hedef alanını genişletmek için toplumdilbilimsel araştırmalara yönelmesine neden olmuştur (Coulmas, 1997; Scarcella vd. 1990; Shu, 2019). Yabancı dil öğretiminin öğrencilerin bir dilin biçimsel özelliklerini öğrenmesi ve iletişimsel durumlarda kullanarak pratik yapması olmak üzere iki amacı vardır (Bayyurt, 2013). Sınıf dışında gerçekleşen ikinci hedef ise, öğrencilerin ders ortamında insanlarla gerçekten iletişim kurmasıdır (Cook, 1999). İnsanlar arasındaki sözlü iletişim toplumdilbilimin alanına girmektedir. Nitekim dil eğitimi sadece gramer sisteminin detaylandırılmasını değil, aynı zamanda dili bir öğrenme aracı olarak kullanma becerisini ve dili farklı bağlamlarda uygun şekilde kullanma becerisini de içermektedir. Dilin işlevini ve iletişimsel kullanımlarını yansıtmaktadır (Hu, 1989; Hu & Gao, 1997).

Toplumdilbilimsel yetkinlikler, Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni'nde tanımlanan önemli alanlardan biridir. Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni, esasen Avrupa Konseyi'nin "üyeleri arasında tam bir bütünlük sağlama" (D-AOBM, 2020) amacına katkıda bulunmak için geliştirilmiştir. Öğrenci özerkliği ve yansıtıcı düşünme ilkeleri doğrultusunda hazırlanmış olan bu metin, aynı zamanda çoğul dilli ve kültürlerarası eğitimi de teşvik etmektedir. D-AOBM, eylem odaklı bir yaklaşım benimsemektedir. Bu yaklaşım, dil öğrenme ve öğretmeyi yalnızca dilsel bir süreç olarak değil, aynı zamanda sosyal aktörler olarak toplum içinde belirli görevleri yerine getiren bireylerin eylemleri olarak ele alır. Metne göre, dil kullanımı ve öğrenimi, sosyal bağlamda ve iletişimsel görevler doğrultusunda geniş bir anlayışla ele alınmalıdır (AOBM, 2013, s. 18).

Toplumdilbilimsel yetkinlik, dilin sosyal boyutlarıyla başa çıkmak için gerekli bilgi ve becerileri kapsamaktadır. Her dil seviyesinde önemli olmakla birlikte, B1 seviyesi, eşik seviye olduğu için özellikle önem taşımaktadır. B1 seviyesindeki bir dil kullanıcısının, günlük ve toplumsal yaşamla ilgili dil durumlarını bağımsız olarak yönetebilmesi beklenmektedir. Bu araştırma, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen B1 öğrencilerinin toplumdilbilimsel yetkinliklerini tespit etmeyi amaçlamaktadır. Araştırmanın problem cümlesi "*Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen B1 öğrencilerin toplumdilbilimsel yetkinlikleri hangi düzeydedir?*" şeklinde belirlenmiştir. Bu amaçla araştırma soruları şu şekilde belirlenmiştir:

1. Katılımcıların toplumdilbilimsel yetkinlik puanları cinsiyete göre farklılaşmakta mıdır?
2. Katılımcıların toplumdilbilimsel yetkinlik puanları yaş aralığı değişkeni bakımından anlamlı bir fark göstermekte midir?
3. Katılımcıların toplumdilbilimsel yetkinlik puanları gelinen coğrafya değişkeni bakımından anlamlı bir fark göstermekte midir?
4. Katılımcıların toplumdilbilimsel yetkinlik puanları ana dili değişkeni bakımından anlamlı bir fark göstermekte midir?
5. Katılımcıların toplumdilbilimsel yetkinlik puanları dil ailesi değişkeni bakımından anlamlı bir fark göstermekte midir?
6. Katılımcıların toplumdilbilimsel yetkinlikler ile ilgili görüşleri nelerdir?

YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada durum çalışması kullanılmıştır. Gerrring (2007), durumu belirli bir zaman diliminde ya da zamanın bir anında gözlemlenen bir olgu olarak tanımlamaktadır. Merriam (2013), durum çalışmasını sınırlı bir sistemin kapsamlı bir şekilde tanımlanıp incelenmesi olarak ifade ederken, Creswell (2007) durum çalışmasını; araştırmacının belirli bir zaman diliminde veya sınırlı bir bağlamda, bir ya da birkaç durumu, çeşitli veri toplama araçları (gözlemler, görüşmeler, görsel-işitsel materyaller, belgeler, raporlar) kullanarak derinlemesine incelediği, bu duruma dair temaların ve özelliklerin ortaya konduğu nitel bir araştırma yöntemi olarak tanımlamaktadır. Hancock ve Algozzine (2006), durum çalışmasını, olayların doğal ortamlarında meydana geldiği şekliyle, zaman ve mekân sınırlamaları altında çeşitli veri toplama araçları kullanarak ayrıntılı bir şekilde betimlemeye ve derinlemesine analiz yapmaya yönelik çalışmalar olarak tanımlamaktadır.

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu, B1 dil düzeyindeki 106 öğrencidir. Öğrenciler, basit seçkisiz örnekleme yöntemiyle belirlenmiştir. Bu yöntemde, her bir örneklemin seçilme olasılığı eşit olup seçilen birimler ya yerlerine konarak ya da konmadan örneğe dahil edilir. Bu tür örneklemede, evrendeki tüm birimler, örnekleme alınma konusunda eşit ve bağımsız bir şansa sahiptir (Büyükoztürk vd., 2013).

2.3. Katılımcılara İlişkin Demografik Bilgiler

Araştırmaya 106 B1 dil düzeyinde öğrenci katılmıştır. Öğrencilerin 58'i erkek, 48'i kadındır. Araştırmaya katılan 106 öğrencinin 68'i 17-25; 26'sı 26-34 ve 12'si ise 35 yaş ve üstü olduğunu ifade etmiştir. Araştırmaya katılan 106 öğrencinin 84'ü Orta Doğu, 22'si Afrika coğrafyasındandır.

Tablo 1

Katılımcılara Ait Demografik Bilgiler

		n
Cinsiyet	Erkek	58
	Kadın	48
Yaş	17-25	68
	26-34	26
	35+	12
Coğrafya	Orta Doğu	83
	Afrika	18

2.4. Veri Toplama Araçları

Bu çalışma kapsamında, öğrencilerin toplumdilbilimsel yetkinliklerini tespit etmeyi tespit etmek amacıyla D-AOBM 2020 metnindeki tanımlayıcılar kontrol listesi olarak kullanılmıştır. Kontrol listesi pilot bir uygulamada 120 öğrenci üzerinde uygulanmış ve Cronbach Alfa katsayısı .89 olarak tespit edilmiştir. Bu da kontrol listesinin güvenilir olduğunu göstermektedir. Kontrol listesinde “Evet”, “Hayır” ve “Kısmen” seçenekleri olan üç madde bulunmaktadır. Araştırmanın nitel yönüne dair veriler ise odak grup görüşmeleri ile elde edilmiştir. Odak grup görüşmeleri kapsamında öğrencilere “Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenirken, hangi kültürel veya toplumsal konuların anlaşılması veya öğrenilmesi sizin için zor oldu?”, “Türk toplumunun dil kullanımı veya iletişim tarzı hakkında neler öğrendiniz ve bu öğrenim sürecinde hangi zorluklarla

karşılaştınız?” ve “Türklerle konuşurken kültürel farklılıkların dil kullanımınıza etkisini nasıl değerlendiriyorsunuz?” soruları yöneltilmiştir. Bu sorular araştırmacılar tarafından oluşturulmuş ve üç alan uzmanı tarafından düzenleme yapılarak onaylanmıştır. Alan uzmanlarının ikisi Marmara Üniversitesinden, biri ise Atatürk Üniversitesindedir.

2.5. Veri Analizi

Çalışmada elde edilen nicel verilerin analizi, SPSS istatistik paket programı aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Nitel veriler ise yarı yapılandırılmış görüşme formuyla toplanmış ve içerik analizi tekniği kullanılarak derinlemesine incelenmiştir. İçerik analizi, elde edilen verilerin anlam dünyasına girerek, mesajların alt metinlerini ortaya çıkarmayı hedefleyen bir yöntemdir. Fiske (1996) bu yöntemi, verilerin belirgin içeriğini nesnel ve kanıtlanabilir bir şekilde ifade etmenin bir yolu olarak tanımlarken, Krippendorff ise içerik analizini, verilerden sistematik ve güvenilir çıkarımlar elde etmeye yarayan bir araştırma tekniği olarak değerlendirmektedir. (Aziz, 2015).

Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin toplumdilbilimsel yeterliliklerine ilişkin puanların analiz edilmesinde uygun istatistik tekniğinin tespit edilebilmesi amacıyla normallik testi yapılmıştır. Yapılan bu analizde çarpıklık ve basıklık (skewness ve kurtosis) katsayılarının -1,5 ile +1,5 arasında oldukları belirlenmiş ve veri analizinde parametrik testlerin kullanılabilmesine karar verilmiştir (George & Mallery, 2010).

Tablo 2

Gruplara Ait Standart Sapma, Çarpıklık ve Basıklık Değerleri

Gruplar		sd	Çarpıklık	Basıklık
Cinsiyet	Erkek	5.505	-410	-.508
	Kadın	4.838	-.588	-.664
Yaş	17-25	5.431	-.768	-.099
	26-34	4.641	.035	-.908
	35 ve üzeri	5.774	-.063	-1.473
Coğrafya	Orta Doğu	5.437	-.481	-.593
	Afrika	4.606	-.611	-.153
Ana dil	Arapça	4.696	-.360	-.676
	Türk dilleri	7.338	-1.363	.696
	Farsça	5.055	-.496	-.918
	Rusça	3.333	.000	.080
Dil Ailesi	Hami-Sami	4.696	-.360	-.676
	Hint-Avrupa	5.108	-.201	-1.137
	Ural-Altay	7.338	-1.363	.696

2.6. Etik Kurul İzni

Bu çalışma, İstanbul Nişantaşı Üniversitesi Etik Kurulu Başkanlığından alınan 06.06.2024 tarihli ve 2024/06 karar numaralı etik kurul izni doğrultusunda gerçekleştirilmiştir.

BULGULAR

3.1. Birinci Araştırma Sorusu ile İlgili Elde Edilen Bulgular

Katılımcıların toplumdilbilimsel yeterliliklerinin cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bir fark gösterip göstermediğinin anlaşılabilmesi için gruplara ait ortalama puanlar bağımsız örneklemelerde t testi ile karşılaştırılmış ve elde edilen bulgular Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3

Katılımcıların Toplumdilbilimsel Yeterliliklerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Cinsiyet	N	Ort.	sd	t	Sig.
Erkek	58	38.28	5.505	-1.695	.09
Kız	48	40.00	4.838		

Tablo 3 incelendiğinde katılımcıların toplumdilbilimsel yeterliliklerine ilişkin ortalama puanları arasında cinsiyet açısından anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($t=-1,695$; $p=,09>.05$). Diğer bir ifadeyle kız ve erkek katılımcıların toplumdilbilimsel yeterliliklerine yönelik ortalama puanları birbirine yakındır.

3.2. İkinci Araştırma Sorusu ile İlgili Elde Edilen Bulgular

Katılımcıların toplumdilbilimsel yeterliliklerinin yaş aralığı değişkeni açısından anlamlı bir fark gösterip göstermediğinin anlaşılabilmesi için gruplara ait ortalama puanlar tek yönlü ANOVA testi ile karşılaştırılmış ve elde edilen bulgular Tablo 4'de gösterilmiştir.

Tablo 4

Katılımcıların Toplumdilbilimsel Yeterliliklerinin Yaş Aralığı Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Yaş Grupları	N	Ort.	sd	f	Sig.
17-25	68	39.41	5.431	.430	.65
26-34	26	38.46	4.641		
35 ve üzeri	12	38.33	5.774		

Tablo 4 incelendiğinde katılımcıların toplumdilbilimsel yeterliliklerine ilişkin ortalama puanlarının yaş aralığı değişkeni açısından anlamlı bir fark göstermediği anlaşılmaktadır ($F=,430$; $p=,65>.05$). Diğer bir ifadeyle farklı yaş gruplarında yer alan katılımcıların toplumdilbilimsel yeterliliklerine yönelik ortalama puanları birbirine yakındır.

3.3. Üçüncü Araştırma Sorusu ile İlgili Elde Edilen Bulgular

Katılımcıların toplumdilbilimsel yeterliliklerinin coğrafya değişkeni açısından anlamlı bir fark gösterip göstermediğinin anlaşılabilmesi için gruplara ait ortalama puanlar bağımsız örneklemelerde t testi ile karşılaştırılmış ve elde edilen bulgular Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5

Katılımcıların Toplumdilbilimsel Yeterliliklerinin Geldikleri Coğrafyaya Açısından Karşılaştırılması

Coğrafya	N	Ort.	sd	t	Sig.
Orta Doğu	84	38.93	5.437	-.488	.67
Afrika	22	39.55	4.606		

Tablo 5 incelendiğinde katılımcıların toplumdilbilimsel yeterlilikleri ortalama puanları arasında coğrafya değişkeni açısından anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($t = -.488$; $p = .67 > .05$). Diğer bir ifadeyle Orta Doğu ve Afrika'dan Türkiye'ye Türkçe öğrenmek için gelen öğrencilerin toplumdilbilimsel yeterliliklerine yönelik ortalama puanları birbirine oldukça yakındır.

3.4. Dördüncü Araştırma Sorusu ile İlgili Elde Edilen Bulgular

Katılımcıların toplumdilbilimsel yeterliliklerinin ana dil değişkeni açısından anlamlı bir fark gösterip göstermediğinin anlaşılabilmesi için gruplara ait ortalama memnuniyet puanları tek yönlü ANOVA testi ile karşılaştırılmış ve elde edilen bulgular Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6

Katılımcıların Toplumdilbilimsel Yeterliliklerinin Ana Dilleri Açısından Karşılaştırılması

Ana Dili	N	Ort.	sd	f	Sig.
Arapça	40	39.00	4.696	2.487	.06
Türk dilleri	14	40.00	7.338		
Farsça	42	39.76	5.055		
Rusça	10	35.00	3.333		

Tablo 6 incelendiğinde katılımcıların toplumdilbilimsel yeterlilikleri ortalama puanları arasındaki farkın anlamlı olmadığı tespit edilmiştir. ($f = 2.487$; $p = .06 > .05$). Diğer bir ifadeyle farklı ana dil konuşan katılımcıların toplumdilbilimsel yeterliliklerine yönelik ortalama puanları birbirine yakındır.

3.5. Beşinci Araştırma Sorusu ile İlgili Elde Edilen Bulgular

Katılımcıların toplumdilbilimsel yeterliliklerinin dil ailesi değişkeni açısından anlamlı bir fark gösterip göstermediğinin anlaşılabilmesi için gruplar tek yönlü ANOVA testi ile karşılaştırılmış ve elde edilen bulgular Tablo 7'de gösterilmiştir.

Tablo 7

Katılımcıların Toplumdilbilimsel Yeterliliklerinin Ait Oldukları Dil Ailesi Açısından Karşılaştırılması

Dil Ailesi	n	Ort.	sd	f	Sig.
------------	---	------	----	---	------

Hami-Sami	40	39.00	4.696	.265	.76
Hint-Avrupa	52	38.85	5.108		
Ural-Altay	14	40.00	7.338		

Tablo 7 incelendiğinde katılımcıların toplumdilbilimsel yeterlilikleri ortalama puanları arasındaki farkın dil ailesi değişkeni açısından anlamlı olmadığı görülmektedir ($f=8, 841$; $p=,76>.05$). Diğer bir ifadeyle katılımcıların farklı dil ailelerindeki toplumdilbilimsel yeterlilikleri birbirine benzerdir.

3.6. Altıncı Araştırma Sorusu ile İlgili Elde Edilen Bulgular

Altıncı araştırma sorusu için rastgele seçilen 54 öğrenci ile odak grup görüşmeleri gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerle yapılan odak grup görüşmelerinde öğrencilerin Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenirken yaşadıkları kültürel veya toplumsal zorluklar; dil kullanımı veya iletişim tarzı konusundaki zorluklar ve kültürel farklılıklar ile ilgili görüşleri toplanmıştır.

Tablo 8

Kültürel ve Toplumsal Zorluklar Temasına Dair Elde Edilen Veriler

<i>GSI: "Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenirken, hangi kültürel veya toplumsal konuların anlaşılması veya öğrenilmesi sizin için zor oldu?"</i>	<i>Kodlar</i>
K: Hiçbir zorluk yaşamadım. (23)	Zorluk yaşanmaması
K: Bilgim yok (1)	Bilgi sahibi olmama
K: Konuşma, gramer, yazma, ofiste konuşma zor geliyor. (14)	Dil ve iletişim zorlukları
K: Evlenme kültürü, jest ve mimikler, sigara içme, düzenli yaşama, erken uyuma. (16)	Kültürel farklar

23 katılımcı, Türkçeyi öğrenirken veya Türk kültürünü ve toplumsal konuları anlamada herhangi bir zorlukla karşılaşmadığını ifade etmektedir. Bu durum, kişilerin dil öğrenmeye ve farklı kültürleri anlamaya yatkınlığını veya belki de daha önce benzer kültürel deneyimlere sahip olduğunu gösterebilir. Bir katılımcı, soruya dair bir deneyimi olmadığını veya konuyla ilgili yeterli bilgiye sahip olmadığını belirtmiştir. Bu, kişinin ya kısa süreli bir öğrenme süreci yaşadığını ya da dil öğrenme sürecinde kültürel ve toplumsal konulara fazla odaklanmadığını göstermektedir. 14 katılımcı, dilin kendisiyle ilgili zorluklardan bahsetmiştir. Konuşma, gramer, yazma ve özellikle ofiste konuşma gibi spesifik alanlarda zorlandığını ifade etmiştir. Bu, dil öğrenmenin sadece teorik değil, pratik kullanımla ilgili de zorluklar barındırdığını ve kişinin dilin farklı kullanım alanlarına adapte olma sürecinde zorlandığını göstermektedir. 16 katılımcı, dil öğrenmenin yanı sıra kültürel farklılıklarla ilgili zorluklar yaşadığını ifade etmiştir. Evlenme kültürü, jest ve mimikler, sigara içme alışkanlıkları, düzenli yaşama ve erken uyuma gibi spesifik kültürel konuların anlaşılması veya uyum sağlanması zor olmuştur. Bu, dil öğrenmenin kültürel öğrenmeyle iç içe olduğunu ve farklı kültürel normların anlaşılmasının dil öğrenme sürecinde önemli bir yer tuttuğunu göstermektedir.

İkinci görüşme sorusuna verilen cevaplar, şu şekilde temalarına ayrılmıştır.

Tablo 9*Dil Kullanımı veya İletişim Tarzı Konusundaki Zorluklar Temasına Dair Elde Edilen Veriler*

<i>GS2: "Türk toplumunun dil kullanımı veya iletişim tarzı hakkında neler öğrendiniz ve bu öğrenim sürecinde hangi zorluklarla karşılaştınız?"</i>	<i>Kodlar</i>
K: Hiçbir zorluk yaşamadım. (14)	Zorluk yaşanmaması
K: Bilgim yok (1)	Bilgi sahibi olmama
K: İnsanlar çok nazik ama bazen sinirleniyorlar. (14)	Türk toplumunun özellikleri
K: Dil bilgisi, anlatmak, iletişim kurmak, Türkler gergin, hızlı konuşmak, telaffuz, dinleme, ağır müfredat, sokak dili ve resmi dil arasındaki farklar, yazma (25)	Dil ve iletişim zorlukları

14 katılımcı, Türk toplumunun dil kullanımı veya iletişim tarzı hakkında öğrenim sürecinde herhangi bir zorluk yaşamadığını belirtmektedir. Bu, kişilerin Türk toplumunun dil ve iletişim tarzına kolay adapte olduğunu veya bu konularda zaten önceden bilgi sahibi olduğunu gösterebilmektedir. Bir katılımcı, Türk toplumunun dil kullanımı veya iletişim tarzı hakkında yeterli bilgiye sahip olmadığını belirtmiştir. Bu, kişinin ya bu konularla ilgili yeterli deneyim yaşamamış olduğu ya da öğrenim sürecinde bu alanlara fazla odaklanmadığı anlamına gelebilmektedir. 14 katılımcı, Türk toplumunun genel özelliklerinden bahsetmiştir. İnsanları nazik olduğunu ancak bazen sinirlenebildiklerini ifade etmiştir. Bu, Türk toplumunun genel iletişim tarzına dair bir gözlem olarak değerlendirilebilmektedir. Türklerin misafirperverliği ve nezaketi, ancak aynı zamanda duygusal tepkiler verebilmeleri, kültürel dinamiklerin anlaşılması açısından önemli bir nokta olarak görülmektedir.

25 katılımcı; dil bilgisi, anlatım, iletişim kurma, telaffuz, dinleme, sokak dili ve resmi dil arasındaki farklar gibi çeşitli dil ve iletişim zorlukları yaşadığını ifade etmiştir. Ayrıca, Türklerin gergin olabildiğini ve hızlı konuştuklarını belirtmesi, iletişim tarzının anlaşılmasında önemli bir zorluk olarak öne çıkmaktadır. Ağır müfredat ve yazma konularında da zorluk yaşadığını belirtmektedirler, bu da dil öğreniminin akademik ve pratik yönlerinin ne kadar karmaşık olabileceğini göstermektedir.

Üçüncü görüşme sorusuna verilen cevaplar, şu şekilde temalarına ayrılmıştır.

Tablo 10*Dil Kullanımı veya İletişim Tarzı Temasına Dair Elde Edilen Veriler*

<i>GS3: "Türklerle konuşurken kültürel farklılıkların dil kullanımınıza etkisini nasıl değerlendiriyorsunuz?"</i>	<i>Kodlar</i>
K: Hiçbir zorluk yaşamadım. (20)	Zorluk yaşanmaması
K: Bilgim yok (1)	Bilgi sahibi olmama

K: Arap ve İnan kùltürüne yakın, nezaket, yakın tarih, ortak geemiş (19)	Kùltürel benzerlikler
K: Tarooof olmaması, konuşma şekli ve ses tonu farklılığı, telaffuz, şehirler arası ağız farklılığı (14)	Kùltürel ve dilsel zorluklar

20 katılımcı, Türklerle konuşurken kùltürel farklılıkların dil kullanımına etkisi konusunda herhangi bir zorluk yaşamadığını belirtmiştir. Bu, kişinin kùltürel farklılıklara kolay adapte olduğunu veya Türk kùltürüne önceden aşına olduğunu gösterebilir. Bir katılımcı, Türklerle konuşurken kùltürel farklılıkların dil kullanımına etkisi konusunda yeterli bilgiye sahip olmadığını ifade etmiştir. Bu, kişinin bu konuda deneyim yaşamamış olduğunu veya bu konuyu yeterince gözlemediğini gösterebilmektedir. 19 katılımcı, Türk kùltürünün Arap ve İnan kùltürüne yakın olduğunu, nezaketin önemli olduğunu, yakın tarih ve ortak geemiş gibi kùltürel benzerliklerin bulunduğunu belirtmiştir. Bu, kişinin Türk kùltürünü kendi kùltürüyle benzer bulduğu ve bu benzerliklerin iletişimde kolaylık sağladığı anlamına gelebilir. 14 katılımcı, Tarooof (İnan kùltürüne özgü bir nezaket ve kibarlık şekli) gibi bazı kùltürel pratiklerin Türk kùltüründe bulunmadığını, konuşma şekli ve ses tonu farklılıkları, telaffuz zorlukları ve şehirler arası ağız farklılıkları gibi çeşitli zorluklar yaşadığını ifade etmiştir. Bu, kùltürel ve dilsel farklılıkların kişinin dil kullanımını nasıl etkilediğini ve bu farklılıklara adaptasyonun ne kadar zor olabileceğini gösterebilmektedir.

Katılımcıların çoğunluğu dil öğrenme sürecinde önemli zorluklar yaşamadıklarını belirtmiştir. Ancak, bazı katılımcılar dilin hızı ve telaffuzunun başlangıçta anlamakta zorluk çıkardığını ifade etmişlerdir. Kùltürel olarak, Türk toplumunun misafirperverliği ve iletişim tarzı genellikle olumlu olarak değerlendirilmiştir. Katılımcılar, Türklerle iletişim kurarken İnanlıların aksine daha doğrudan ve süssüz olduklarını vurgulamışlardır. Ayrıca, dil öğrenme sürecinde dilin yapısının ve gramerinin bazı katılımcılar için zorlayıcı olduğu belirtilmiştir. Bununla birlikte, genel olarak katılımcılar Türk toplumunun dil ve kùltürüyle ilişkilerini olumlu bulmaktadır.

TARTIşMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırma, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen B1 seviyesindeki öğrencilerin toplumdilbilimsel yetkinliklerini incelemeyi amaçlamaktadır. Toplumdilbilimsel yetkinlik, dil kullanımının sosyal boyutuyla başa çıkmak için gereken bilgi ve becerilerle ilgilidir ve B1 seviyesinde, günlük ve toplumsal hayatla ilgili dil durumlarını bağımsız bir şekilde gerçekleştirebilme yeteneği büyük önem taşımaktadır.

Araştırmada katılımcıların toplumdilbilimsel yeterlilikleri çeşitli değerkenler açısından karşılaştırılmıştır. Cinsiyet değerkenine göre yapılan karşılaştırmada, kadın ve erkek katılımcıların toplumdilbilimsel yeterlilikleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Benzer şekilde, yaş aralığına göre yapılan analizde de farklı yaş gruplarının toplumdilbilimsel yeterlilikleri birbirine yakın sonuçlar vermiştir. Coğrafya değerkenine göre yapılan değerlendirmede Orta Doğu ve Afrika'dan gelen katılımcıların puanları arasında da anlamlı bir fark gözlemlenmemiştir. Ana dil ve dil ailesi değerkenlerine göre yapılan analizlerde de farklı ana dillerden ve dil ailelerinden gelen katılımcıların toplumdilbilimsel yeterlilikleri arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Tüm bu sonuçlar, katılımcıların toplumdilbilimsel yeterliliklerinin söz konusu demografik faktörlerden bağımsız olarak benzer seviyelerde olduğunu göstermektedir.

Araştırma B1 seviyesindeki Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin toplumdilbilimsel yetkinliklere sahip olduğunu düşündüklerini ve resmi olmayan dilde çeşitli

örnekler kullanarak dil görevlerini yerine getirme konusunda kendilerini yeterli hissettiklerini göstermektedir. Ancak, bu yetkinliğin geliştirilmesi gereken alanlar da mevcuttur. Bu bulgular, Türkçe öğretiminde toplumdilbilimsel yetkinliklere daha fazla önem verilmesi gerektiğini vurgulamaktadır.

Araştırma sonuçları; öğrencilerin sosyal etkileşimlerde başarılı olduklarını ve Türk kültürüne uyum sağlayabilme potansiyeline sahip olduklarını göstermektedir. Ancak, "Kısmen" ve "Hayır" diyen katılımcıların da olması, nezaket kurallarının nüanslarının anlaşılmasında ve karmaşık sosyal ortamlarda bu kuralların uygulanmasında bazı zorluklar olabileceğini işaret etmektedir.

Toplumdilbilimsel yetkinlik, rol ilişkileri de dahil olmak üzere iletişimin gerçekleştiği sosyal bağlamın, birbirleriyle bağlantılı olmaları açısından bireysel mesaj unsurlarının paylaşılan bilgilerinin ve anlamın tüm söylem veya metinle ilişkili olarak nasıl temsil edildiğinin anlaşılmasını ifade eder (Canale & Swain, 1980). Alanyazında benzer araştırmalar bu çalışma ile benzer sonuçlara varmaktadır. Dil öğretiminde toplumdilbilimin en önemli özelliği, öğrencilere uygun konuşma ve yazma kurallarını sağlamak ve toplumdilbilim farkındalıklarını, yani diller arasındaki sosyo-kültürel farklılıkların farkındalığını artırmaktır (Shu, 2019; Guo, 2024).

Toplumdilbilimsel yeterlikler, kültürel farkındalık, çok kültürlülük ve çok dillilik kavramlarıyla yakından ilintilidir. Bu bağlamda hem dil kullanıcılarının hem de öğretmenlerin toplumdilbilimsel yeterlikleri oldukça önem taşımaktadır. Yabancı dil öğretmenlerinin kültürel farkındalıklarının artırılması ve yabancı dil öğrenme materyallerinin çok kültürlülük ve çok dillilik doğrultusunda yeniden yapılandırılması gerekmektedir (Bektaş-Çetinkaya, 2012; Canagarajah, 1999; Devrim & Bayyurt, 2010; Holliday, 2005). Bu durum; toplumdilbilimsel yeterliklerin, kültürel farkındalığın, çok kültürlülüğün ve çok dilliliğin dil öğretimi sürecindeki kritik rolünü vurgulamaktadır. Özellikle yabancı dil öğretiminde bu unsurların entegre edilmesi, öğretmenlerin ve öğrencilerin daha etkili ve kapsayıcı bir dil öğrenme deneyimi yaşamasını sağlamaktadır.

Bu araştırmada da ulaşılan sonuçlar öğrencilerin farklı kültürlerle etkileşime girme ve bu kültürlerle saygı duyma potansiyeline sahip olduklarını düşündüklerine işaret etmektedir. Ancak, "Kısmen" ve "Hayır" diyen katılımcıların da olması, kültürel farkındalık konusunda gelişmeye ihtiyaç duyduklarını göstermektedir. Özellikle bazı öğrenciler, farklı kültürlerin nüanslarını anlamakta veya bu kültürlerle özgü davranışları yorumlamakta zorlanabilmektedir.

Öneriler:

- Farklı sosyal ortamları ve günlük hayattan diyalogları içeren rol yapma ve benzetme çalışmaları, öğrencilerin resmi olmayan dilde çeşitli örnekler kullanma becerilerini geliştirmelerine yardımcı olabilir. Öğretmenler, bu çalışmalarda öğrencileri farklı roller üstlenmeleri ve farklı duyguları ifade etmeleri için teşvik edebilirler.
- Farklı konularda tartışma ve sohbet grupları oluşturmak, öğrencilerin resmi olmayan dilde fikirlerini ifade etme ve diğer öğrencilerle etkileşime girme becerilerini geliştirmelerine yardımcı olabilir.
- Farklı kültürlerle ait nezaket kurallarını ve bu kurallardaki nüansları ele alan kültürel duyarlılık çalışmaları, öğrencilerin farklı sosyal ortamlarda hangi davranışların uygun olduğunu daha iyi anlamalarına yardımcı olabilir. Öğretmenler, bu çalışmalarda farklı kültürlerle ait filmler, videolar ve metinler kullanabilirler.

KAYNAKÇA

- Akarsu, B. (1984). *Wilhelm von Humboldt'da Dil-Kültür Bağlantısı*, Remzi Kitabevi.
- Aktaş, E., & Yılmaz, İ. (2017). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Kullandıkları Hitapların Toplumdilbilim Açısından İncelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*(59), 577-594.
- AOBM, (2013). *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni. Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme*. (Çev. Demirel, Ö., Çakır, Sevil, N.) http://www.dilbilimi.net/ab_diller_icin_ortak_avrupa_basvuru_metni_meb_tarafindan.pdf.
- Avrupa Konseyi, (2020). *Diller için Avrupa ortak başvuru metni tamamlayıcı cilt*. (Çeviri: MEB), Council of Europe Publishing.
- Aziz, A. (2015). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri ve teknikleri*. Nobel Yayınları.
- Baker, W. (2009). The cultures of English as a lingua franca. *TESOL Quarterly*, 43(4), 567–592.
- Bates, D. G., & Plog, F. (1991) *Human adaptive strategies*. McGraw-Hill.
- Bayyurt, Y. (2016). Current perspectives on sociolinguistics and English language education. *The Journal of Language Learning and Teaching*, 3(1), 69-78.
- Bektaş-Çetinkaya, Y. (2012). Teaching English as an international language and its reflections in Turkey. *International Journal of Human Sciences*, 9(2), 378- 391.
- Büyüköztürk, Ş., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. ve Kılıç, E. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi.
- Canagarajah, A. S. (1999). *Resisting linguistic imperialism in English teaching*. Oxford University Press.
- Canale, M., & Swain, M. (1980). Theoretical Bases of Communicative Approaches to Second Language Teaching and Testing. *Applied Linguistics*, 1, 1-47. <http://dx.doi.org/10.1093/applin/I.1.1>.
- Cook, V.J. (1999). Going beyond the native speaker in language teaching. *TESOL Quarterly*, 33(2),185-209.
- Corbett, J. (2003). *An intercultural approach to English language teaching*. Multilingual Matters.
- Coulmas, F. (1997) *The Handbook of Sociolinguistics*. Blackwell Publishers.
- Creswell, J. W. (2007). *Qualitative inquiry & research design: Choosing among five approaches* (2. Baskı). SAGE Publications.
- Devrim, D. Y., & Bayyurt, Y. (2010). Students' understandings and preferences of the role and place of "culture" in English Language Teaching: A Focus in an EFL context. *TESOL Journal*, 2, 4-24.
- Dubois, J., et all. (1974). *Dictionnaire de Linguistique*. Larousse.
- Ducrot, O. ve Todorov, T. (1979) *Dictionnaire Encyclopédique des Sciences du Langage*. Editions du Seuil.
- Eker, S. (2007). Toplum-Dilbilim, Dil Planlamaları Ve Kamu Mensuplarının Dil Kullanımı. *Gazi Türkiyat*, 1(1), 127-135.

- Fasold, R.W. (1984). *The Sociolinguistics of Society*. BasilBlackwell.
- Fiske, J. (1996). *İletişim çalışmalarına giriş*. (S. İrvan, Çev.). Bilim ve Sanat Yayınları.
- George, D. ve Mallery, M. (2010). *SPSS for Windows Step by Step: A Simple Guide and Reference*, 17.0 update (10a ed.). Pearson.
- Gerring, J. (2007). *Case study research: Principles and practices*. Cambridge University Press.
- Guo, F. (2024). The Role and Value of Sociolinguistics in English Language Teaching. *Journal of Contemporary Educational Research*, 8(8), 193-201.
- Günay, D. (1995). Roman çözümlemesine toplumdilbilimsel bir yaklaşım. *Dil Dergisi*, 35, Ankara Üniversitesi Tömer Yayınları.
- Günday, R. (2013). Çok dillilik ve çok kültürlülük bağlamında yabancı dil öğretimine toplumdilbilimsel yaklaşım. *Turkish Studies*, 8/10, 313-330.
- Hancock, R.D. & Algozzine, B. (2006). *Doing case study research*. Teachers College Press.
- Hartmann R.R.K., & F.C. Stork (1972). *Dictionary of language and linguistics*. Applied Science.
- Holliday, A. (2005). *The struggle to teach English as an international language*. Oxford University Press.
- Hu, W.Z. (1989). *Teaching and Learning of English*. Foreign Language Teaching and Research Press.
- Hu, W.Z. and Gao, Y.H. (1997). *English Teaching and Culture*. Hunan Education Publishing House.
- İmer, K. (1987). Kuramsal bir bakış ve dil türleri. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Dergisi*, 31/1-2: 213-230.
- Karahan, F. (2001). *Sakarya ili Aralık köyünde yaşayan Boşnakların etnikdilsel canlılık oranları, dillerine ve kimliklerine ilişkin tutumları, toplumsal ağları içinde dil kullanımları*. XV. Dilbilim Kurultayı Bildirileri 24-25 Mayıs 2001, Yıldız Teknik Üniversitesi.
- König, G. Ç. (1991). Toplumdilbilim açısından dil ve dil türleri. *Dilbilim Araştırmaları Dergisi*, 2, 59-70.
- Köning, G., (1992). *1990'larda Toplumdilbilimin 20. Yıl Yazıları*, Hacettepe Üniversitesi Dilbilim.
- Merriam, S. B. (2013). *Nitel araştırma: Desen ve uygulama için bir rehber*. Nobel Yayın Dağıtım.
- Scarcella, R.C., Andersen, E.S. and Krashen, S.D. (1990). *Developing Communicative Competence in a Second Language*. Newbury House Publishers.
- Shu, X. (2019) Sociolinguistics in Language Learning and Language Teaching. *Open Access Library Journal*, 6, 1-5.
- Shuy, R. W. (1969). The Relevance of Sociolinguistics for Language Teaching. *TESOL Quarterly*, 3(1), 13–22. <https://doi.org/10.2307/3586038>.
- Spolsky, B. (1998). *Sociolinguistics*. Oxford University Press.
- Vardar, B. (1988) *Açıklamalı Dilbilim Terimleri Sözlüğü*, ABC Yayınları.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

There is an inseparable link between society and language. The relationship and interaction between language and society is reciprocal (Köning, 1992). The elements of a society's culture are reflected in its language. Culture is a system of shared beliefs, ideas, values, traditions, behaviors and artistic values (Bates & Plog, 1991). On the subject, Humboldt said, "The individual has attachments with the mass that surrounds him. As a result of these connections, every thought activity of the individual is included in the thought activity of his/her environment. The existence of language proves that thought creations also exist" (Akarsu, 1984). There are some characteristics of nations in the way societies use language. In this regard, Malinovski states that "Daily discourses in Western languages serve mainly to convey thought, while daily discourses in primitive languages exist to perform an action" (cited in Ducrot, Todorov, 1979).

One of the uses of language in society is to establish and maintain meaningful relationships between people (Spolsky, 1998). Sociolinguistic researchers have a very dynamic perspective on this issue: culture is constantly being reconstructed according to the knowledge and experiences gained through interactions in different contexts (Baker, 2009; Corbett, 2003). Societies and languages are not homogeneous. The most obvious reasons for differences in language are time, geography and social structure (Eker, 2007). Language use differs according to the subject of discourse, the medium (written, oral, electronic, etc.) and the degree of formality (Hartmann & Stork, 1972).

Sociolinguistic competences are one of the important areas defined in the Common European Framework of Reference for Languages. This competence encompasses the knowledge and skills needed to deal with the social dimensions of language. While it is important at all language levels, level B1 is of particular importance as it is a threshold level. A language user at level B1 is expected to be able to independently manage language situations related to daily and social life. The research questions are as follows:

1. Do the participants' sociolinguistic competence scores show a significant difference in terms of gender?
2. Do the participants' sociolinguistic competence scores show a significant difference in terms of age range?
3. Do the participants' sociolinguistic competence scores show a significant difference in terms of geography of origin?
4. Do the participants' sociolinguistic competence scores show a significant difference in terms of the mother tongue variable?
5. Do the participants' sociolinguistic competence scores show a significant difference in terms of language family variable?
6. What are the participants' views on sociolinguistic competencies in the semi-structured interview form?

Method

Within the scope of this study, the descriptors in the D-AOBM 2020 text were used as a scale to identify students' sociolinguistic competencies. The scale was applied to 120 students in a pilot study and the Cronbach's alpha coefficient was found to be .89. This shows that the scale is reliable. Data on the qualitative aspect of the study were obtained through focus group interviews. Within the scope of the focus group interviews, the students were asked the following questions: "While learning Turkish as a foreign language, which cultural or social issues were

difficult for you to understand or learn?”, “What did you learn about the language use or communication style of the Turkish society and what difficulties did you encounter in this learning process?” and “How do you evaluate the effect of cultural differences on your language use when speaking with Turks?”. These questions were formulated by the researchers and revised and approved by three field experts. Two of the field experts were from Marmara University and one was from Atatürk University.

A case study was used in the research. Gerring (2007) defines a case as a phenomenon observed in a certain period of time or at a moment in time. The quantitative data obtained in the study were analyzed using the SPSS statistical package program. Qualitative data were collected through a semi-structured interview form and analyzed in depth using the content analysis technique. Content analysis is a method that aims to reveal the subtexts of the messages by entering the meaning world of the data obtained. Fiske (1996) defines this method as a way of expressing the apparent content of data in an objective and provable way, while Krippendorff considers content analysis as a research technique for obtaining systematic and reliable inferences from data (Aziz, 2015).

In order to determine the appropriate statistical technique for analyzing the sociolinguistic competence scores of Turkish as a foreign language learners, normality test was conducted. In this analysis, it was determined that the skewness and kurtosis coefficients were between -1.5 and +1.5 and it was decided that parametric tests could be used in data analysis (George & Mallery, 2010).

Results and Discussion

In the study, the participants' sociolinguistic competences were compared in terms of various variables. In the comparison made according to the gender variable, no significant difference was found between the sociolinguistic competence of male and female participants. Similarly, in the analysis by age range, the sociolinguistic competencies of different age groups yielded similar results. No significant difference was observed between the scores of the participants from Middle East and Africa in the evaluation made according to the geography variable. Analyses based on mother tongue and language family variables also showed that there was no significant difference between the sociolinguistic competence of participants from different mother tongues and language families. All these results show that the participants' sociolinguistic competence is at similar levels regardless of the demographic factors in question.

The study shows that Turkish learners at level B1 think that they have sociolinguistic competence and feel competent in performing language tasks by using various examples in informal language. However, there are also areas where this competence needs to be developed. These findings emphasize the need for more emphasis on sociolinguistic competencies in Turkish language teaching. Accordingly, more activities focusing on sociolinguistic competencies can be included in Turkish curricula, teachers can use materials that include examples of informal language use, and students can be provided with opportunities to use language in different social settings.